

HSY:n lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 (esitys yhtymäkokoukselle, AK)

Hallitus 11.10.2024 § 107
643/02.020.200.2000/2024

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Talousjohtaja Minna Haapala, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetty jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. HSY:n hallitus käsitteli 14.6.2024 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2025–2027 ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot 31.8.2024 mennessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 20.9.2024.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2025 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Myös suunnitelmavuosille 2026 ja 2027 on käytetty kustannustason muutoksena 2 % ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymään 20 vuoden investointiohjelmaan.

Lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän tai syksyn aikana tapahtuneista muutoksista johtuvat tarkennukset.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous on päättänyt marraskuussa 2022. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous

- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Toiminta

Korkea inflaatio ja kohonnut korkotaso on jarruttanut kuluttajien ostovoimaa ja erityisesti asuntorakentamisen markkinoita. TTS-kaudella 2025–2027 tilanteen ennakoitaan paranevan. Rakentamisen volyymien ennustaminen on haastavaa, mutta pääkaupunkiseudun kasvun ennustetaan jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymin kasvu jatkuu. HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2025 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,0 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 74,1 milj. m³. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 152,3 milj. m³ vuonna 2025.

Vuonna 2025 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 9,3 milj. jäteastiathyjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 380 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 196 000 tonnia. Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksessa käsitellään jätteitä yhteensä noin 221 000 tonnia.

Seutu- ja ympäristötiedon toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä. Tulevalla kaudella työssä näkyy ilmastonmuutoksen hillinnän ohella entistä enemmän ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Ilmansuojelutyössä kehitetään tekoälyosaamista ja varaudutaan ilmansuojeludirektiivin mukana tuleviin tiukentuviin vaateisiin. Tietoyhteistyön kehittämisessä painottuvat erityisesti tekoälyn hyödyntäminen, paikkatietojen hallinnan teknologiat ja tietoturva. SYTin ohjausrakenteet on selkiytetty, ja palveluiden tuotantoa jatketaan niitä samalla kehittäen yhteistyössä jäsenkaupunkien kanssa.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2025 ovat 489 milj. euroa, 34,9 milj. euroa (7,7 %) enemmän vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä hintamuutokset.

Laskutetun veden volyymi on pienentynyt useamman vuoden peräkkäin, mutta ennustetaan nousevan 2024. TTS-kaudelle ennustetaan maltillista kasvua suunnitelmavuosille; jaksolle 2025–2027 0,5 % vuosittain.

Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8 % ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5 % per vuosi, jossa inflaatio-olettama on 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta ja muutos tehdään vaiheittain. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %.

Suunnitelmavuosille vastaavat korotukset ovat 2026 13 % ja 2027 9 %.

Maksujen reaalikorotusten nousuun suurimpana syynä on kohonneet rahoituskulut, vakuutusmaksut ja kemikaalit sekä investointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Liittymismaksukertymä on laskenut merkittävästi, kun rakentaminen pääkaupunkiseudulla on hiipunut. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan, jotta maksut kattaisivat paremmin uudisrakentamisen kustannuksia. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Jätehuollon kiinteistöltä kerätyn jätteen kokonaismäärä on noussut vuoden 2024 alusta, kasvun arvioidaan jatkuvan koko suunnitelmakauden ajan. Suurin osa kasvusta kohdistuu biojätteeseen sekä muovi- ja kartonkipakkauksiin. Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan lievästi kasvavan TTS-kaudella. Myös toimintatuottojen arvioidaan kasvavan jaksolla 2025–2027. Jätehuollon hintoihin esitetään talousarviovuodelle keskimäärin noin 6 % korotusta vuodelle 2025, mikä yhdessä jätemäärän kasvun kanssa lisää talousarviovuoden tuottoja.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2025 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,6 milj. euroa, jossa laskua edellisestä vuodesta on 2,6 %. Vuoden 2024 tulossennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on kohdistettu suunnitelmakaudelle etupainotteisesti täysimääräisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

HSY:n toimintamenot vuonna 2025 ovat 212,4 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa (0,5 %) vähemmän kuin vuoden 2024 ennusteessa.

Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2025 toimintakuluista noin 57 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 27 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 1 %. Muissa kuluissa on huomioitu vuodelle 2025 Suomenojan jätevedenpuhdistamon pakollisen varauksen purku. Laitoksen purkukustannukset tulevat olemaan alkuperäistä varausta pienemmät, joten varauksen purku pienentää muita menoja. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 2,5 % vuodelle 2025 ja muille vuosille 2,5 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2025 on 279,1 milj. euroa (57,1 %), kun sen vuonna 2024 ennustetaan olevan 242,8 milj. euroa (53,5 %). Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2025. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2026 toimintakate paranee ja on 290,6 milj. euroa (56,5 %) ja vuonna 2027 312,1 milj. euroa (57,8 %).

Nettorahoituskulut vuonna 2025 ovat 93,1 milj. euroa. Korkokuluista 57,1 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja.

Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %.

Rahoitustuottoihin on budjetoitu 300 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2025–2027. Suunnitelmakauden lopulla nettorahoituskulut kääntyvät laskuun ollen vuonna 2027 88,4 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2025 vuosikate on 186,2 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 332,5 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2025 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 27,9 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2026 34,6 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2027 51,5 milj. euroa ylijäämäinen. Huolimatta vahvasti ylijäämäisestä tuloksesta TTS-kaudella, HSY:n lisävelkaantumisen jatkuu edelleen. TTS-kauden alkupuolella toteutettavalla poistosuunnitelman uudistamisella voi

olla merkittävä negatiivinen tulosvaikutus, joka heikentää yhtymän ylijäämän kertymää ja omavaraisuusasteen kehitystä.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymään 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2025 investoinnit ovat yhteensä 206,2 milj. euroa, josta 183,5 milj. on vesihuollon ja 20,6 milj. jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella suurista raidehankkeista käynnistyvät Vantaan ratikka ja Länsi-Helsingin raitiotiet. Käynnissä ovat edelleen Kruunusillat ja Espoon kaupunkirata (ESKA) -hanke.

Uuden investointiohjelman mukaisesti HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Verkostosaneerausten investointimäärät ovat noin 50 milj. euroa vuodessa. Uusiutuvaa verkostoa toteutetaan myös johtosiirtojen kautta noin 17 milj. eurolla vuodessa. Verkostohankkeiden osalta merkittävimmät investoinnit kohdistuvat vuosina 2025–2027 esimerkiksi Esplanadin viemäritunneliin, Otaniemen painepiirin vedenjakelun varmistamiseen, Blominmäen itäisen valuma-alueen viemärointiin sekä Järvenperän pääviemärin rakentamiseen.

Jätehuollon aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista.

Talousarviovuonna on suunniteltu käynnistettäväksi Vantaan Martinkyläntien uuden Sortti-aseman rakennussuunnittelu niin, että uusi Sortti-asema valmistuu kaavoituksesta ja luvituksesta riippuen vuosien 2027–2028 aikana.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen.

Talousarviovuonna toteutetaan Ämmäsuon kaasuvoimalan kaasukellon rakennustyöt ja biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava käsittelylaitos valmistuu.

Rahoitus

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2024 lopussa ennusteen mukaan noin 818 milj. euroa, mikäli vuoden 2024 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 391 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 373 milj. eurolla, josta 96 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 911 milj. euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä.

Viime vuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt, mutta kääntyy nousuun saavuttaen 2027 lopussa tason 29,0

%. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,2 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu hidastaa omavaraisuusasteen nousua vuoteen 2026 asti.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2025–2027. Vuoden 2025 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 833 henkilötyövuotta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 talousarvion puitteissa enintään 161 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 115 721 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 183 475 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 94 557 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 20 640 000 euroa.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.